

Studiedag over praktijk in het vmbo

“Onvoldoende diepgang”

Er was veel praktijk en er waren veel workshops op de studiedag van het vmbo, 3 juni in Ede. Een aansprekend programma, gezien de hoge opkomst. Maar verschillende deelnemers vonden bepaalde onderdelen te oppervlakkig.

Knopen maken, paperclips vouwen, workshops of een les praktische sectororiëntatie zoals vmbo-leerlingen die krijgen. Praktijk in overvloed op de vmbo-praktijkdag van dinsdag 3 juni in Ede. Het draagt er waarschijnlijk toe bij dat de stemming losjes en luchtig is. “Maar de diepgang ontbrak”, vertelt John Ste-

ijsiger, docent op De Bossekamp in Ottoland, een dag later. “Daar had meer ingezet.”

De ontknoping, zoals het eerste programma-onderdeel van de dag is genoemd, is een mooie start, vertelt een enkele deelnemer. “Wel grappig, maar ook zonde van de tijd”, vindt Anne Waanders, docent op de groenschool in Kesteren. Op aanwijzingen

van instructeur Willem Eisses van PTC+ Emmeloord leggen de deelnemers van de conferentie knopen in een touw. Bedoeling is om te laten zien dat je op verschillende manieren kunt leren, maar dat dit vanuit de praktijk het beste werkt. Ruim honderdtwintig mensen van verschillende vmbo-groenscholen zijn vandaag gekomen. De organisatie van

de dag was een samenwerking tussen de AOC Raad, Aequor, het Ontwikkelcentrum en het Projectmanagement vmbo. Vanuit Kesteren (Helicon Opleidingen) zijn er bijvoorbeeld vier deelnemers: twee met bijzondere belangstelling voor leerwerktrajecten en twee die meer komen voor onderwerpen die in relatie staan tot het landbouwbrede programma.

Uit Ottoland zijn vijf collega's afgeleid en uit Rotterdam zes of zeven. Over onderdelen zijn ze tevreden, zeker, maar lang niet over alles. Ze komen om nieuwe dingen te horen, informatie te ontvangen waar ze verder mee kunnen, verdieping en handvatten om allerlei voorgenomen en ingezette ontwikkelingen aan te kunnen pakken.

Amateuristisch

Veel van die ontwikkelingen hebben met 'praktijk' te maken, het centrale thema van de conferentie. Onlangs zijn bijvoorbeeld de eerste landelijke praktijkexamens gehouden, er worden leerwerktrajecten ingevoerd en vmbo-groenscholen zijn ervan overtuigd dat juist hun leerlingen gebaat zijn bij praktisch ingericht onderwijs. Veel vernieuwing heeft met die praktijk te maken.

De workshops rondom dit thema hebben namen als werkplekkenstructuur, sociaal constructivisme in het vmbo, PTC+: van kas tot kassa, praktijkhandboek leerwerktrajecten, praktische sectororiëntatie in het Wellant college of de doorlopende leerlijn vmbo-bb naar mbo niveau 1. Keus te over. "Dat was goed georganiseerd", zegt Waanders.

Mensen kiezen dan waarschijnlijk workshops over onderwerpen waar ze al iets van weten. In de workshop over werkplekkenstructuur bijvoorbeeld wordt hen dan verteld hoe een school in Bleiswijk de school heeft ingericht om praktijksimulatie voor

landbouwbreed mogelijk te maken en welke modules het Ontwikkelcentrum daarvoor heeft ontwikkeld. De workshop over sociaal constructivisme biedt informatie over de uitgangspunten van natuurlijk leren en de uitwerking daarvan in Naarden.

"De organisatie, daar mag ik niks van zeggen," vindt ook Steijsiger, "maar ik ben niet erg tevreden." Sommige workshops waren beter, maar andere waren volgens hem toch te algemeen en oppervlakkig. "Bijna amateuristisch." "De ochtendsessies over natuurlijk leren en leerwerktrajecten waren herhalingen in de meest letterlijke zin van het woord", oordelen de mensen uit Rotterdam. "Als we hadden geweten dat het op het niveau van eerste informatieverstrekking zou staan, hadden we niet deelgenomen."

Dat wil niet zeggen dat Steijsiger voor niets is gekomen. Met zo'n grote toestroom is 'netwerken' altijd een voordeel, vindt hij. "Ik ben ook wel verder gekomen, want ik heb bijvoorbeeld een goed antwoord gekregen hoe het nu zit met de begeleiders van de leerlingen op de bedrijven." Zijn vraag was of deze verplicht een cursus moesten volgen. Daar maakte hij zich toch enigszins zorgen over. "Dat blijkt niet het geval. Het wordt wel met klem geadviseerd, zo vertelden ze me van Aequor, maar als blijkt dat een praktijkopleider voldoende bagage heeft om de leerlingen goed te begeleiden, hoeft het niet."

Reflectie

Op het moment dat rond half 4 het afsluitende onderdeel begint, vertrekken veel mensen. Bijvoorbeeld de collega's uit Ottoland. Ze missen Marion van Neerven, werkzaam bij een commercieel bureau op het gebied van beoordelen, toetsen en examenvragen. "Een beetje een algemeen verhaal", vindt Waanders.

FOTO: TON VAN DEN BORN

▲ *Marion van Neerven, bureau ICE en spreker tijdens de conferentie: "Jullie zijn een eind op de goede weg"*

Praktijkgericht leren betekent dat je praktijkgericht moet toetsen. En net zo betekent competentiegericht leren dat je competentiegericht moet toetsen. Dat betoogt Van Neerven en daar kan bureau ICE bij helpen. Ze hebben ook competentiegerichtes intakes ontworpen, vertelt ze.

Van Neerven wijst erop dat leerlingen ook zelf de zin van wat ze leren moeten zien en inzicht in hun competenties moeten hebben. "Reflectie is cruciaal", stelt ze. Waarom doe je bepaalde dingen en waarom doe je ze op die manier? Wat kun je al en waar wil je naartoe? Want slechts een deel is toetsbaar, maar niet de motivatie en de persoonlijke kenmerken.

Examens zijn daar nog niet op afgestemd. "Ik denk dat schriftelijke examens in het vmbo op den duur gaan verdwijnen. Dat wordt meer geïntegreerd. Het beste is natuurlijk ook gewoon als je leerlingen in de praktijk observeert." Of als je werkt met praktijksimulaties, casussen, projecten en checklists.

"Ik heb het vandaag gezien: jullie zijn een eind op de goede weg", besluit ze. De meeste deelnemers blijken inderdaad verder dan veel inleiders zich waarschijnlijk hebben gerealiseerd. ∞

Ton van den Born